

- (ii) να συντάσσει εξαμηνιαία έκθεση περιβαλλοντικής διαχείρισης του Έργου σε όλη τη διάρκεια της Περιόδου Παραχώρησης που υποβάλλεται στο Δημόσιο εντός ενός (1) μηνός από την σύνταξη της
- (iii) να δημιουργήσει και διατηρεί διαδικτυακό τόπο (internet site), στον οποίο θα δημοσιεύεται υποχρεωτικά η παραπάνω έκθεση.

18. Εξασφάλιση της Κυκλοφορίας

18.1 Περίοδος Μελετών-Κατασκευών

- 18.1.1 Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να λάβει κάθε διαθέσιμο και κατάλληλο μέτρο ώστε να μειώσει την παρεμπόδιση και τους περιορισμούς της κυκλοφορίας κατά την Περίοδο Μελετών-Κατασκευών στο ελάχιστο αναγκαίο και να διατηρήσει την ασφαλή κυκλοφορία.
- 18.1.2 Όλες οι ενέργειες, εξοπλισμοί σήμανσης - σηματοδότησης, ανακαινίσεις - κατασκευές παρακαμπτηρίων οδών και κατασκευές σε σχέση με σιδηροδρομικές γραμμές οι οποίες περιλαμβάνονται ή τις οποίες συνεπάγονται οι υποχρεώσεις του Παραχωρησιούχου σχετικά με την εξασφάλιση της κυκλοφορίας κατά την Περίοδο Μελετών - Κατασκευών, θα γίνονται με μέριμνα και ευθύνη του Παραχωρησιούχου και οι σχετικές δαπάνες θα βαρύνουν αποκλειστικά τον Παραχωρησιούχο.
- 18.1.3 Όλοι οι προαναφερθέντες όροι του παρόντος άρθρου ισχύουν για όλους τους χώρους / περιοχές στις οποίες ο Παραχωρησιούχος θα εκτελέσει Κατασκευές.

18.2 Περίοδος Λειτουργίας και Συντήρησης

Όλες οι υποχρεώσεις του Παραχωρησιούχου που αναφέρονται στο Άρθρο 18.1 ισχύουν κατ' αναλογία και στην περίπτωση εργασιών συντήρησης που θα εκτελούνται καθ' όλη τη διάρκεια της Περιόδου Λειτουργίας και Συντήρησης.

18.3 Ευθύνη του Παραχωρησιούχου σε Περίπτωση Ατυχήματος

Ο Παραχωρησιούχος ευθύνεται αποκλειστικά για κάθε περίπτωση ατυχήματος απόμου ή μέσου οφειλόμενου σε πράξεις ή παραλείψεις αυτού ή των υπεργολάβων του ή/και των προσηθέντων τους σε όλη την Περίοδο Παραχώρησης και στην Περίοδο Εγγύησης των Τ.Ε. και του ΚΕΠ.

Σε ότι αφορά στην μελέτη, κατασκευή και λειτουργία των σηράγγων, ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να εκπονήσει Μελέτη Ανάλυσης Κινδύνων των Σηράγγων του Έργου σύμφωνα με τις προβλέψεις του Άρθρου 20.1.6 της παρούσας.

19. Βεβαίωση Περάτωσης Εργασιών - Άδεια Λειτουργίας Σήραγγας

19.1 Βεβαιώσεις Περάτωσης Εργασιών

- 19.1.1 Όλες οι Βεβαιώσεις Περάτωσης Εργασιών εκδίδονται από τον Ανεξάρτητο Μηχανικό, σύμφωνα με τις διαδικασίες του παρόντος Άρθρου.
- 19.1.2 Η έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης Εργασιών προβλέπεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- (i) Βεβαίωση Περάτωσης Εργασιών Περιόδου Μελετών-Κατασκευών (Β.Π.Ε._{ΜΚ}), όταν το σύνολο των Κατασκευών της Περιόδου Μελετών - Κατασκευών έχει ολοκληρωθεί και το Έργο είναι έτοιμο για λειτουργία και χρήση από τους Χρήστες.
 - (ii) Βεβαίωση Περάτωσης Εργασιών Αποκλειστικής Τμηματικής Προθεσμίας (Β.Π.Ε._{ΑΤΠ}), με την οποία πιστοποιείται ότι έχουν ικανοποιηθεί οι όροι της κάθε Αποκλειστικής Τμηματικής Προθεσμίας του άρθρου 11.3.
 - (iii) Βεβαίωση Περάτωσης Εργασιών για Κατασκευές με τεχνική και λειτουργική αυτοτέλεια (Β.Π.Ε._{ΑΤ}), όπως:
 - (α) το Τμήμα Ραψάνη - Σκοτίνα,
 - (β) το Τμήμα Ευαγγελισμός - Ραψάνη,
 - (γ) κάθε ανισόπεδος κόμβος από τη χρονική στιγμή που περαιώνεται,
 - (δ) τα δίκτυα ΟΚΩ, γέφυρες, δευτερεύον δίκτυο, παράπλευροι δρόμοι (SR) που είναι αναγκαία για να καταστεί δυνατή η περαιτέρω εκτέλεση Κατασκευών ή είναι δυνατόν να αποδοθούν στον αρμόδιο φορέα που θα τα λειτουργήσει και συντηρήσει.
 - (iv) Βεβαίωση Περάτωσης Εργασιών Χρηματοδοτικής Συμβολής (Β.Π.Ε._{ΣΣ}), με την οποία πιστοποιείται ότι έχει επιτευχθεί το Ορόσημο που έχει συνδέσει ο Παραχωρησιούχος με την εκάστοτε καταβολή της Χρηματοδοτικής Συμβολής του Δημοσίου, σύμφωνα με το Άρθρο 5.2.
 - (v) Βεβαίωση Περάτωσης Συμπληρωματικών Εργασιών (Β.Π.Ε._{ΣΣ}) με την οποία πιστοποιείται ότι είτε έχουν ολοκληρωθεί Συμπληρωματικές Εργασίες που έχουν ανατεθεί στον Παραχωρησιούχο σύμφωνα με το Άρθρο 11.8.1 ή έχει επιτευχθεί ορόσημο εκτέλεσης Συμπληρωματικών Εργασιών

που έχει συμφωνηθεί μεταξύ του Δημοσίου και του Παραχωρησιούχου σύμφωνα με το Άρθρο 11.8.8.

19.2 Διαδικασία έκδοσης Βεβαίωσης Περάτωσης Εργασιών

19.2.1 Β.Π.Ε._{ΜΚ}

- (a) Ο Παραχωρησιούχος οφείλει να ειδοποιήσει εγγράφως τον Ανεξάρτητο Μηχανικό και το Δημόσιο, τουλάχιστον τριάντα (30) ημέρες πριν από την προβλεπόμενη ημερομηνία του πέρατος των του συνόλου Κατασκευών της Περιόδου Μελετών - Κατασκευών, καλώντας τους να τις επιθεωρήσουν το Έργο προκειμένου να διαπιστώσουν την ολοκλήρωσή τους. Στη διαδικασία έκδοσης της ΒΠΕ_{ΜΚ} περιλαμβάνεται και η έγκριση του Εγχειριδίου Λειτουργίας και του Εγχειριδίου Επιθεώρησης και Συντήρησης Γ' Φάσης, ως ορίζονται στα Άρθρα 20.3.3 και 20.4.3, της παρούσας αντίστοιχα. Η αίτηση θα συνοδεύεται υποχρεωτικά από τις επιμετρήσεις των εν λόγω εργασιών, το Μητρώο Έργου, τον Φάκελο Ασφάλειας και Υγιεινής και σχέδια «όπως κατασκευάστηκε». Θα πρέπει επίσης να συμπληρωθεί κατάλληλα το Εγχειρίδιο Λειτουργίας και Συντήρησης.
- (b) Εντός της ανωτέρω προθεσμίας, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός, ο Παραχωρησιούχος και το Δημόσιο θα επιθεωρήσουν, με παρόντα τον Κατασκευαστή, τις Κατασκευές, για τις οποίες ζητείται από τον Παραχωρησιούχο η έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης Εργασιών, προκειμένου να ελέγξουν ότι έχουν ολοκληρωθεί, και ότι, αναφορικά με την περάτωση τους, οι Κατασκευές αυτές είναι έτοιμες για λειτουργία και ασφαλείς για τους Χρήστες. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής, ο Κατασκευαστής θα μπορεί να εκτελεί εργασίες μικρής έκτασης. Τμήματα των Κατασκευών για τα οποία έχουν ήδη εκδοθεί ΒΠΕ_{ΑΤ} (του Άρθρου 19.1.2 (iii)) δεν απαιτείται να επαναεπιθεωρηθούν υπό την έννοια ότι οι ήδη εκδοθείσες ΒΠΕ_{ΑΤ} αποτελούν τμήμα της ΒΠΕ_{ΜΚ}.
- (c) Το Δημόσιο και ο Παραχωρησιούχος μπορούν να υποβάλουν στον Ανεξάρτητο Μηχανικό οποιεσδήποτε σχετικές παρατηρήσεις τους σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή μέχρι και δέκα πέντε (15) ημέρες πριν από την ημερομηνία της σχετικής προβλεπόμενης ημερομηνίας του πέρατος των Κατασκευών της Περιόδου Μελετών – Κατασκευών.
- (d) Μέχρι και την προβλεπόμενη ημερομηνία του πέρατος των Κατασκευών της Περιόδου Μελετών – Κατασκευών (και είτε τα

ενδιαφερόμενα πρόσωπα έχουν παρευρεθεί σε κάποια ή σε όλες τις επιθεωρήσεις και/ή έχουν κάνει οποιεσδήποτε παρατηρήσεις), ο Ανεξάρτητος Μηχανικός υποχρεούται να πληροφορεί τον Παραχωρησιούχο, τον Κατασκευαστή και το Δημόσιο περί του εάν, κατά τη γνώμη του, οι Κατασκευές για τις οποίες έχει ζητηθεί από τον Παραχωρησιούχο η Βεβαίωση Περάτωσης Εργασιών Περιόδου Μελετών – Κατασκευών, έχουν ή όχι ολοκληρωθεί κατά την ημερομηνία αυτή (σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης Παραχώρησης) και, εάν το ΚΕΠ είναι ή δεν είναι έτοιμο για ασφαλή λειτουργία για τους Χρήστες του. Κατά τον σχηματισμό της γνώμης του αυτής, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός οφείλει να λάβει υπόψη του και να συνυπολογίσει τις παρατηρήσεις του Παραχωρησιούχου και του Δημοσίου τις οποίες θεωρεί εύλογες και δικαιολογημένες.

- (e) Μέχρι την ημερομηνία του πέρατος των Κατασκευών της Περιόδου Μελετών – Κατασκευών ο Ανεξάρτητος Μηχανικός οφείλει να ενημερώσει εγγράφως το Δημόσιο και τον Παραχωρησιούχο για το αν προτίθεται να εκδώσει ή όχι την Βεβαίωση Περάτωσης Εργασιών Περιόδου Μελετών – Κατασκευών.
- (f) Εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την γνωστοποίηση της ανωτέρω πρόθεσης του Ανεξάρτητου Μηχανικού, το Δημόσιο και ο Παραχωρησιούχος δικαιούνται να προβάλουν αντιρρήσεις. Στην περίπτωση αυτή, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός, εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών, αποδέχεται ή όχι τις αντιρρήσεις.
- (g) Η απόφαση αυτή του Ανεξάρτητου Μηχανικού είναι οριστική και δεσμευτική εκτός εάν και μέχρις ότου ανατραπεί από την Επιτροπή Επίλυσης Διαφορών του Άρθρου 44.
- (h) Σε περίπτωση που είτε το Δημόσιο είτε ο Παραχωρησιούχος διαφωνούν με την απόφαση του Ανεξάρτητου Μηχανικού, θα ενημερώνουν αμέσως τον Ανεξάρτητο Μηχανικό και ο καθένας τους δικαιούται να προσφύγει στην Επιτροπή Επίλυσης Διαφορών μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της απόφασης του Ανεξάρτητου Μηχανικού ή παρόδου της προθεσμίας αυτής άπρακτης. Η Επιτροπή Επίλυσης Διαφορών οφείλει να εκδώσει απόφαση μέσα σε προθεσμία δέκα τεσσάρων (14) ημερών από την ημερομηνία παραπομπής του θέματος σ' αυτήν.
- (i) Σε περίπτωση που είτε ο Ανεξάρτητος Μηχανικός αποφασίσει ότι οι Κατασκευές της Περιόδου Μελετών – Κατασκευών έχουν

ολοκληρωθεί, είναι έτοιμες για ασφαλή χρήση από τους Χρήστες και το Δημόσιο ή/και ο Παραχωρησιούχος δεν έχουν υποβάλει αντηρήσεις ως προς αυτό είτε η Επιτροπή Επίλυσης Διαφορών αποφασίσει ότι οι Κατασκευές αυτές έχουν ολοκληρωθεί, είναι έτοιμες για χρήση και είναι ασφαλείς για τους Χρήστες, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός υποχρεούται, να εκδώσει άμεσα τη σχετική Βεβαίωση Περάτωσης Εργασιών προς τον Παραχωρησιούχο και να κοινοποιήσει ένα επικυρωμένο αντίγραφο στο Δημόσιο.

- (j) Σε περίπτωση που είτε ο Ανεξάρτητος Μηχανικός ή η Επιτροπή Επίλυσης Διαφορών αποφασίσουν ότι οι Κατασκευές της Περιόδου Μελετών – Κατασκευών δεν έχουν ολοκληρωθεί ή δεν είναι έτοιμες για χρήση ή δεν είναι ασφαλείς για τους Χρήστες, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός οφείλει να δώσει εντολή στον Παραχωρησιούχο να ολοκληρώσει τις εν λόγω εναπομένουσες ή επανορθωτικές εργασίες. Με την ολοκλήρωση των εναπομενουσών ή επανορθωτικών εργασιών θα εφαρμόζονται και πάλι οι διατάξεις του παρόντος Άρθρου και η προθεσμίες των παραγράφων 19.2.1 (α) και (c) συντέμνονται στο ήμισυ.
- (k) Η έκδοση της Βεβαίωσης Περάτωσης Εργασιών δεν απαλλάσσει τον Παραχωρησιούχο καθ' οιονδήποτε τρόπο από τις υποχρεώσεις ή ευθύνες, από την παρούσα.

19.2.2 Με την επιφύλαξη του Άρθρου 19.3 η έκδοση Βεβαίωσης Περάτωσης Εργασιών για τις περιπτώσεις του Άρθρου 19.1.1 (i) και (iii) αποτελεί προϋπόθεση και άδεια για την λειτουργία του αντίστοιχου τμήματος του Έργου.

19.2.3 ΒΠΕ_{ΑΤΠ}

- (a) Βεβαίωση Περαίωσης Εργασιών Αποκλειστικής Τμηματικής Προθεσμίας είναι δυνατόν να εκδίδεται από τον Ανεξάρτητο Μηχανικό σε κάθε περίπτωση που προβλεπόμενη τμηματική προθεσμία σύμφωνα με το Άρθρο 11.3. έχει επιτευχθεί.
- (b) Ως προς τη διαδικασία έκδοσης της ΒΠΕ_{ΤΕ} εφαρμόζονται ανάλογα οι όροι των παραγράφων (a) έως και (i) του Άρθρου 19.2.1 με τη διαφορά ότι οι προθεσμίες των παραγράφων (a), (b) και (c) συντέμνονται σε δέκα πέντε (15), δέκα πέντε (15) και πέντε (5) ημέρες αντίστοιχα.

19.2.4 ΒΠΕ_{ΑΤ}

- (a) Βεβαίωση Περαιώσης Εργασιών Κατασκευών με τεχνική και λειτουργική αυτοτέλεια είναι δυνατόν να εκδίδεται από τον Ανεξάρτητο Μηχανικό σε κάθε περίπτωση που οποιαδήποτε Κατασκευή από τις αναφερόμενες στο Άρθρο 19.1.2 (iii) (α) έως και (δ) είναι έτοιμη για λειτουργία και ασφαλής για τους Χρήστες ή δύναται να παραδοθεί στον φορέα που θα την λειτουργήσει και συντηρήσει.
- (b) Ως προς τη διαδικασία έκδοσης Β.Π.Ε._{ΑΤ}, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Άρθρου 19.2.3 (b).

19.2.5 ΒΠΕ_{ΧΣ}

- (a) Βεβαίωση Περαιώσης Εργασιών Χρηματοδοτικής Συμβολής είναι δυνατόν να εκδίδεται από τον Ανεξάρτητο Μηχανικό σε κάθε περίπτωση που προβλεπόμενο Ορόσημο σύμφωνα με το Άρθρο 7.5.2. έχει επιτευχθεί.
- (b) Ως προς τη διαδικασία έκδοσης Β.Π.Ε._{ΧΣ}, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Άρθρου 19.2.3 (b).

19.2.6 ΒΠΕ_{ΧΣΕ}

- (a) Βεβαίωση Περαιώσης Συμπληρωματικών Εργασιών της Περιόδου Μελετών – Κατασκευών είναι δυνατόν να εκδίδεται από τον Ανεξάρτητο Μηχανικό ή σε περίπτωση Συμπληρωματικών Εργασιών που εκτελούνται μετά το πέρας της Περιόδου Μελετών – Κατασκευών, από την επιβλέπουσα Υπηρεσία του Δημοσίου, σε κάθε περίπτωση που είτε έχουν ολοκληρωθεί Συμπληρωματικές Εργασίες που έχουν ανατεθεί στον Παραχωρησιούχο σύμφωνα με το Άρθρο 11.8.1 ή έχει επιτευχθεί ορόσημο εκτέλεσης Συμπληρωματικών Εργασιών που έχει συμφωνηθεί μεταξύ του Δημοσίου και του Παραχωρησιούχου σύμφωνα με το Άρθρο 11.8.8.
- (b) Ως προς τη διαδικασία έκδοσης ΒΠΕ_{ΧΣΕ}, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Άρθρου 19.2.3 (b).

19.2.7 ΒΠΕ_{ΤΕ}

- (a) Βεβαίωση Περαιώσης Εργασιών Τοπικού Έργου είναι δυνατόν να εκδίδεται από τον Ανεξάρτητο Μηχανικό σε κάθε περίπτωση που οποιοδήποτε Τοπικό Έργο το οποίο έχει τεχνική ή/και λειτουργική αυτοτέλεια, αποπερατώνεται.
- (b) Ως προς τη διαδικασία έκδοσης της ΒΠΕ_{ΤΕ} εφαρμόζονται ανάλογα οι όροι των παραγράφων (α) έως και (i) του Άρθρου 19.2.1, με τη διαφορά ότι οι προθεσμίες των παραγράφων (α),

(b) και (c) συντέμνονται σε δέκα πέντε (15), δέκα πέντε (15) και επτά (7) ημέρες αντίστοιχα.

19.3 Άδεια Λειτουργίας Σήραγγας

19.3.1 Η παράδοση των σηράγγων του τμήματος Ευαγγελισμός – Σκοτίνα σε κυκλοφορία τελεί υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (i) Έχει εκδοθεί η ΒΠΕ_{ΜΚ} ή η ΒΠΕ_{ΑΤ} για το σύνολο του τμήματος Ευαγγελισμός – Σκοτίνα ή κατ' ελάχιστον η ΒΠΕ_{ΑΤ} για οποιοδήποτε από τα τμήματα Ευαγγελισμός – Ραψάνη και Ραψάνη – Σκοτίνα.
- (ii) Έχει εκδοθεί για την αντίστοιχη σήραγγα ή σήραγγες η εγκριτική απόφαση της Αρμόδιας Αρχής (η «Άδεια Λειτουργίας Σήραγγας»).

19.3.2 Διαδικασία – Καθυστέρηση Έκδοσης

- (i) Για την έκδοση της Άδειας Λειτουργίας Σηράγγων ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να ακολουθήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 10 και το Παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 2004/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- (ii) Τα απαιτούμενα στοιχεία διαβιβάζονται από τον Παραχωρησιούχο στην Αρμόδια Αρχή η οποία υποχρεούται να εκδώσει την απόφασή της εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την πλήρη υποβολή του φακέλου ασφαλείας, της επισυναπτόμενης σε αυτόν γνώμης του Αρμόδιου Ασφάλειας και της αντίστοιχης Βεβαίωσης Περάτωσης Εργασιών του Ανεξάρτητου Μηχανικού. Αντίγραφο της απόφασης διαβιβάζεται με μέριμνα της Αρμόδιας Αρχής στις Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης.
- (iii) Η εκ μέρους της Αρμόδιας Αρχής αδικαιολόγητη καθυστέρηση ή άρνηση έκδοσης της Άδειας Λειτουργίας Σηράγγων, θεωρείται Γεγονός Απαλλαγής.
- (iv) Σε περίπτωση που κατά τον χρόνο που απαιτηθεί η έκδοση της Άδειας Λειτουργίας Σηράγγων δεν έχει τυχόν ορισθεί η Αρμόδια για την έκδοσή της Αρχή, τα στοιχεία της ανωτέρω παραγράφου (β) διαβιβάζονται στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και η Άδεια Λειτουργίας Σηράγγων χορηγείται, εντός της αυτής ανωτέρω προθεσμίας, με Κοινή Υπουργική Απόφαση του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, εφαρμοζομένης και στην περίπτωση αυτή της ανωτέρω παραγρ. (iii).

20. Λειτουργία και Συντήρηση του ΚΕΠ

20.1 Υποχρεώσεις του Παραχωρησιούχου σχετικά με την Λειτουργία και Συντήρηση του Έργου

20.1.1 Ο Παραχωρησιούχος καθ' όλη τη διάρκεια της Περιόδου Λειτουργίας και Συντήρησης, είναι υποχρεωμένος να τηρεί τις ελάχιστες απαιτήσεις λειτουργίας και συντήρησης που περιλαμβάνονται στην παρούσα Σύμβαση και ειδικότερα στα Εγχειρίδια Λειτουργίας και Συντήρησης, και να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται:

- (i) η ασφαλής, εύρυθμη και σε υψηλό επίπεδο εξυπηρέτησης των Χρηστών λειτουργία του Έργου,
- (ii) η ομαλή και ανεμπόδιστη διεξαγωγή της κυκλοφορίας σε εικοσιτετράωρη βάση καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, σύμφωνα και με τις προβλέψεις του Εγχειρίδιου Λειτουργίας,
- (iii) η άμεση και αποτελεσματική ανταπόκρισή του σε έκτακτες ή / και επείγουσες καταστάσεις,
- (iv) Η ενημέρωση των Χρηστών σε θέματα ασφαλείας σηράγγων και η επίτευξη βελτιωμένης επικοινωνίας μεταξύ των υπευθύνων για την λειτουργία των σηράγγων και των Χρηστών που ευρίσκονται μέσα σε αυτές. Η ενημέρωση αυτή θα πρέπει να εκτείνεται κατά το δυνατόν σε θέματα σωστής συμπεριφοράς των Χρηστών εντός των σηράγγων και ειδικότερα σε περιπτώσεις βλάβης οχημάτων, κυκλοφοριακής συμφόρησης, ατυχημάτων και πυρκαϊών αλλά και στην πληροφόρηση των Χρηστών για τα συστήματα ασφαλείας που διαθέτουν οι σήραγγες.

20.1.2 Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να ενεργεί καθ' όλη τη διάρκεια της Περιόδου Λειτουργίας και Συντήρησης κατά τρόπο που να διασφαλίζει πλήρως:

- (i) την ασφάλεια των Χρηστών και άλλων ατόμων που κυκλοφορούν, βρίσκονται ή εργάζονται στο Έργο ή στην περιοχή του Έργου, τόσο υπό κανονικές συνθήκες (πρόληψη) όσο και σε περίπτωση έκτακτου περιστατικού,
- (ii) τη συστηματική παρακολούθηση της απόδοσης όλων των συστημάτων και εγκαταστάσεων (αερισμού, φωτισμού, πυρόσβεσης κ.λπ.) κατά τη διάρκεια της κανονικής λειτουργίας και την αναπροσαρμογή τους στο βαθμό που απαιτείται σε περίπτωση έκτακτου περιστατικού,

- (iii) τη συμμόρφωση των συστημάτων λειτουργίας και συντήρησης προς όλους τους κανόνες ασφαλείας, όπως εκάστοτε ισχύουν,
- (iv) την ασφάλεια και αντοχή του Έργου στο χρόνο.

20.1.3 Ο Παραχωρησιούχος είναι υποχρεωμένος σε περίπτωση εκτάκτων περιστατικών, όπως ενδεικτικά:

- (i) ατυχήματος ή άλλης έκτακτης κατάστασης που απαιτεί άμεση αντιμετώπιση,
- (ii) διαπιστώσεως του κινδύνου επελεύσεως ατυχήματος ή τρομοκρατικής ενέργειας,
- (iii) βλάβης δομικών στοιχείων τεχνικών έργων που επηρεάζουν το Έργο,
- (iv) επικινδύνων παραμορφώσεων του οδοστρώματος του Έργου,
- (v) βλάβης στις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις που θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια των Χρηστών ή των εργαζομένων στο Έργο,
- (vi) οποιασδήποτε άλλης κατάστασης που θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια των Χρηστών ή των εργαζομένων στο Έργο,

να παίρνει κάθε μέτρο που είναι αναγκαίο και να παρέχει κάθε διευκόλυνση στις Αρμόδιες Αρχές να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους, ακόμη και αν τούτο έχει επιπτώσεις στα έσοδα από τα Διόδια Τέλη, προκειμένου να διασφαλιστούν συνθήκες ασφαλείας για τους Χρήστες, το Έργο και τους τρίτους.

20.1.4 Οποιοδήποτε σημαντικό περιστατικό ή ατύχημα συμβεί στις σήραγγες του Έργου θα αποτελέσει αντικείμενο επεξηγηματικής έκθεσης που εκπονείται από τον Παραχωρησιούχο. Η έκθεση αυτή διαβιβάζεται στο Δημόσιο και στον Αρμόδιο Ασφαλείας και στις Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης το αργότερο εντός μηνός από το συμβάν. Σε περίπτωση που έχει συνταχθεί έκθεση έρευνας όπου αναλύονται οι περιστάσεις του περιστατικού ή ατυχήματος ή τα συμπεράσματα που μπορούν να συναχθούν από αυτό, ο Παραχωρησιούχος διαβιβάζει την έκθεση αυτή στο Δημόσιο, τον Αρμόδιο Ασφαλείας και τις Υπηρεσίες Εκτάκτου Ανάγκης το αργότερο εντός μηνός από την ημερομηνία που παρέλαβε την έκθεση.

20.1.5 Ο Παραχωρησιούχος, υποχρεούται να παρέχει στους Χρήστες επαρκή πληροφόρηση και έγκαιρη προειδοποίηση για κάθε γεγονός που επηρεάζει την χρήση του Έργου.

- 20.1.6** Ο Παραχωρησιούχος, λαμβάνοντας υπ' όψιν την οδηγία 2004/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την νομοθεσία σχετικά με την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, είναι υποχρεωμένος να εκπονήσει έγκαιρα, ώστε να είναι δυνατή η με δαπάνη του ενσωμάτωση των πορισμάτων της στην μελέτη-κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση του Έργου, Μελέτη Ανάλυσης Κινδύνων των Σηράγγων του Έργου. Η μελέτη αυτή θα πρέπει να εκπονηθεί από φορέα ανεξάρτητο του Παραχωρησιούχου, με χρήση λεπτομερούς και επακριβούς μεθοδολογίας που ανταποκρίνεται στις βέλτιστες διατιθέμενες πρακτικές και να λάβει υπόψη της κατ' ελάχιστο όλους τους παράγοντες σχεδιασμού στις σήραγγες του Έργου που επηρεάζουν την ασφάλεια, όπως ιδίως τα χαρακτηριστικά της προβλεπόμενης κυκλοφορίας, το μήκος των σηράγγων, ο τύπος της κυκλοφορίας και η μορφή των σηράγγων καθώς και τον προβλεπόμενο αριθμό διελεύσεων βαρέων φορτηγών ανά 24ωρο, στην οποία θα περιλαμβάνεται και η ειδική μελέτη σχετικά με την πρόσβαση στις σήραγγες του Έργου οχημάτων που μεταφέρουν επικίνδυνα εμπορεύματα, σε εφαρμογή της παραγρ. 3.7 του Παραρτήματος Ι της οδηγίας 2004/54/ΕΚ.
- 20.1.7** Με την έναρξη της Περιόδου Παραχώρησης, ο Παραχωρησιούχος είναι υποχρεωμένος να διορίσει πρόσωπο ως Αρμόδιο Ασφαλείας των σηράγγων.
- 20.1.8** Ο Αρμόδιος Ασφαλείας θα έχει τα τουλάχιστον ακόλουθα καθήκοντα / αρμοδιότητες, σε ό,τι αφορά στις σήραγγες του Έργου:
- (i) συμμετοχή στον καθορισμό των Σχεδίων Δράσης και εφαρμογής τυχόν νέων προδιαγραφών στις εγκαταστάσεις υποδομής,
 - (ii) επίβλεψη όλων των μέτρων πρόληψης και προστασίας της ασφάλειας των Χρηστών και των εργαζομένων στις σήραγγες από την έναρξη λειτουργίας τους.
 - (iii) προγραμματισμό της οργάνωσης των υπηρεσιών εκτάκτου ανάγκης και σχεδίων δράσης,
 - (iv) προγραμματισμό, εφαρμογή και αξιολόγηση των εκτάκτων μέτρων,
 - (v) εκπαίδευση του επιχειρησιακού προσωπικού,
 - (vi) επίβλεψη της συντήρησης και των επισκευών των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού των σηράγγων του Έργου.

- 20.1.9 Ο Αρμόδιος Ασφαλείας μπορεί να ανήκει στο προσωπικό του Παραχωρησιούχου αλλά είναι ανεξάρτητος σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με την ασφάλεια των σηράγγων και δεν δέχεται οδηγίες από τον Παραχωρησιούχο για τα θέματα αυτά.
- 20.1.10 Το Δημόσιο ή οποιαδήποτε εξουσιοδοτημένη από αυτό Αρχή, την οποία έχει προηγουμένα γνωστοποιήσει προς τον Παραχωρησιούχο, δικαιούται να διεξάγει τακτικές επιθεωρήσεις προκειμένου να εξασφαλίζει ότι οι σήραγγες του Έργου είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις της Σύμβασης. Το διάστημα μεταξύ δύο διαδοχικών επιθεωρήσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη. Δραστηριότητα της κάθε επιθεώρησης μπορεί να είναι η διενέργεια άσκησης ετοιμότητας κατ' εντολή του Δημοσίου ή της ανωτέρω Αρχής την οποία ο Παραχωρησιούχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει.
- 20.1.11 Ο Παραχωρησιούχος, δια του Αρμόδιου Ασφαλείας, είναι υποχρεωμένος, κατά τακτά χρονικά διαστήματα που θα προβλέπονται στο Εγχειρίδιο Λειτουργίας, να πραγματοποιεί ασκήσεις ετοιμότητας στο Έργο. Οι ασκήσεις ετοιμότητας διεξάγονται με συμμετοχή των Υπηρεσιών Έκτακτης Ανάγκης και του σχετικού προσωπικού του Παραχωρησιούχου και πρέπει στην Περίοδο Λειτουργίας και Συντήρησης να προγραμματίζονται σε εκτός αιχμής ώρες και μέρες. Για το σκοπό εκτέλεσης των ανωτέρω ασκήσεων και μόνον, ο Παραχωρησιούχος δύναται να διακόπτει τη λειτουργία του Έργου για τη χρονική περίοδο που προβλέπεται στο Εγχειρίδιο Λειτουργίας.
- 20.1.12 Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να εξασφαλίσει:
- (i) με τη συνδρομή του Δημοσίου σε θέματα αδειοδότησης, την ύπαρξη συστήματος μετάδοσης ραδιοφωνικών συχνοτήτων εντός των σηράγγων με ειδικές συχνότητες για χρήσεις έκτακτου ανάγκης,
 - (ii) εξοπλισμό των σηράγγων σε τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η συνεχής λειτουργία συσκευών επικοινωνίας όπως αυτών της κινητής τηλεφωνίας. Σε περίπτωση που Χρήστης καλεί τον αριθμό 112 (ή όποιον άλλον αριθμό τηλεφώνου έκτακτης ανάγκης που μπορεί να χρησιμοποιείται στην Ελλάδα κατά την Περίοδο Παραχώρησης ή αποδοθεί ειδικά στον Παραχωρησιούχο για το συγκεκριμένο Έργο) από το κινητό του τηλέφωνο εντός της σήραγγας, ο Παραχωρησιούχος θα πρέπει καταβάλει κάθε εύλογη προσπάθεια για να εξασφαλίσει ότι θα ειδοποιείται πρώτος από τον παροχέα της κινητής τηλεφωνίας

- 20.1.13** (1) Ο Παραχωρησιούχος οφείλει να εγκαταστήσει και να λειτουργήσει ένα σύγχρονο ηλεκτρονικό σύστημα είσπραξης και διαχείρισης διοδίων, το οποίο θα περιλαμβάνει τη δυνατότητα λογιστικής καταγραφής για κάθε μία κατηγορία διοδίων.
- (2) Το ηλεκτρονικό σύστημα είσπραξης Διοδίων Τελών που θα εγκατασταθεί σύμφωνα με το άρθρο 25.1.1 θα πρέπει κατ' ελάχιστο να είναι τεχνολογίας μικροκυμάτων 5,8 GHz. (άρθρο 2 παρ. 1.γ οδηγίας 2004/52 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29/04/2004 – OJ L 124/124) ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει την καθιέρωση ενιαίου εθνικού ή ευρωπαϊκού ηλεκτρονικού συστήματος συλλογής διοδίων τελών.
- 20.1.14** Ο Παραχωρησιούχος οφείλει να εγκαταστήσει σύστημα συνεχούς μέτρησης του κυκλοφοριακού φόρτου στο ΚΕΠ (περιλαμβανομένων των κόμβων) και σε συνεχή βάση στους σταθμούς διοδίων με βάση τις κατηγορίες οχημάτων, περιλαμβανομένων ως ιδιαίτερης κατηγορίας των οχημάτων που σύμφωνα με την παρούσα νόμιμα απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής Διοδίων Τελών. Τα αρχεία των καταμετρήσεων πρέπει να είναι διαθέσιμα για έλεγχο από το Δημόσιο σε εύλογο χρόνο μετά από σχετική ειδοποίηση. Όλα τα πρωτογενή και επεξεργασμένα δεδομένα για τον κυκλοφοριακό φόρτο πρέπει να είναι διαθέσιμα για έλεγχο από το Δημόσιο. Ο Παραχωρησιούχος θα υποβάλλει όλα τα ως άνω δεδομένα στο Δημόσιο με ηλεκτρονικό τρόπο εντός δέκα (10) ημερών από το τέλος κάθε ημερολογιακού μήνα. Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται επίσης να εξασφαλίσει με δαπάνες του την απ' ευθείας ηλεκτρονική σύνδεση του Δημοσίου με το δικό του σύστημα καταμέτρησης. Περαιτέρω, το Δημόσιο δικαιούται να εγκαταστήσει με δικά του έξοδα το δικό του σύστημα καταγραφής της κυκλοφορίας, ο δε Παραχωρησιούχος υποχρεούται να διευκολύνει το Δημόσιο στην εγκατάσταση αυτή.
- 20.1.15** Ο Παραχωρησιούχος στην περίπτωση που λειτουργεί σύστημα διοδίων με μετωπικούς σταθμούς είσπραξης διοδίων, θα πρέπει να εγκαταστήσει σε κάθε μετωπικό σταθμό διοδίων μια τουλάχιστον πύλη ανά κατεύθυνση που θα λειτουργεί με χειροκίνητο σύστημα καταβολής διοδίων. Οι πύλες αυτές θα λειτουργούν συνεχώς.
- 20.1.16** Ο Παραχωρησιούχος οφείλει να ελαχιστοποιήσει την ουσιαστική παρεμπόδιση της κυκλοφορίας στο Έργο. Ειδικότερα, ο αριθμός των πυλών των σταθμών διοδίων που θα βρίσκονται σε συνεχή λειτουργία πρέπει, για όλο το 24ωρο να είναι τόσοσ ώστε να μη δημιουργούνται ουρές αναμονής στις πύλες των σταθμών διοδίων πέραν των είκοσι

(20) οχημάτων για περισσότερες από δύο (2) ώρες ανά ημέρα, και για περισσότερες από δεκατέσσερις (14) ημέρες ανά μήνα.

- 20.1.17 Ο Παραχωρησιούχος οφείλει να συμμορφώνεται πάντοτε με τα Εγχειρίδια Λειτουργίας και Επιθεώρησης και Συντήρησης και να συντηρεί, να διατηρεί σε καλή λειτουργική κατάσταση και να ανανεώνει, να αντικαθιστά και να αναβαθμίζει, στο μέτρο που είναι εύλογα αναγκαίο, τα επί μέρους στοιχεία του ΚΕΠ που επιδέχονται παρόμοιες παρεμβάσεις
- 20.1.18 Εάν οποιαδήποτε προγραμματισμένη συντήρηση, επιδιόρθωση ή άλλες εργασίες καθιστούν αναγκαία τη διακοπή ή την αναστολή της χρήσης τμήματος του ΚΕΠ για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα, ο Παραχωρησιούχος οφείλει να ενημερώσει προηγουμένως το Δημόσιο και τους Χρήστες, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες στα Εγχειρίδια Λειτουργίας και Επιθεώρησης και Συντήρησης διαδικασίες. Ως προγραμματισμένες θεωρούνται οι εργασίες που προβλέπονται στο Εγχειρίδιο Λειτουργίας και Συντήρησης. Προκειμένου περί εργασιών που είναι αποτέλεσμα έκτακτων περιστατικών, ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να ενημερώνει τους Χρήστες και το Δημόσιο το συντομότερο δυνατό και με την κατά το δυνατόν ακριβέστερη ένδειξη περί της έκτασης και διάρκειάς τους. Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να συντηρεί και έχει σε συνεχή λειτουργία όλα τα συστήματα / διατάξεις / συσκευές / εγκαταστάσεις ασφαλείας, ρύθμισης και ελέγχου της κυκλοφορίας, που απαιτούνται για τη λειτουργία του Έργου σε υψηλό επίπεδο εξυπηρέτησης. Ειδικότερα:
- (i) Ο Παραχωρησιούχος θα εκτελεί τη συντήρηση και θα λειτουργεί τα συστήματα, εγκαταστάσεις, κλπ. σύμφωνα με τα Εγχειρίδια Συντήρησης και Λειτουργίας, όπως αυτά θα εγκριθούν τελικά.
 - (ii) Η διακοπή της λειτουργίας ενός συστήματος, εγκατάστασης κλπ. για συντήρηση θα προγραμματίζεται ενώ η αιφνίδια διακοπή λειτουργίας ενός συστήματος, εγκατάστασης κλπ., λόγω βλάβης, θα αποκαθίσταται εντός του χρόνου που ορίζεται στα Εγχειρίδια Λειτουργίας και Συντήρησης.
 - (iii) Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να προγραμματίζει το κλείσιμο λωρίδων κυκλοφορίας ή τον αποκλεισμό μέρους του οδοστρώματος σε περιόδους κατά τις οποίες η προβλεπόμενη κυκλοφορία είναι μικρότερη από την κυκλοφοριακή ικανότητα της παραμένουσας σε κυκλοφοριακή χρήση διατομής. Ειδικότερα:
 - (iv) Το κλείσιμο των λωρίδων κυκλοφορίας, ή άλλοι συναφείς περιορισμοί της διατομής του οδοστρώματος για συντήρηση ή

άλλους σκοπούς πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο και θα γίνονται μόνο κατόπιν έγκαιρης ενημέρωσης του Δημοσίου και των Χρηστών, ενώ για ανάλογα κλεισίματα λωρίδων ή περιορισμούς της διατομής σε περίπτωση έκτακτων περιστατικών, η ενημέρωση του Δημοσίου και των Χρηστών θα γίνεται το συντομότερο δυνατό και σύμφωνα με τα Εγχειρίδια Λειτουργίας και Συντήρησης.

- (v) Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να συνεργάζεται και να βοηθά την αστυνομική αρχή για τον έλεγχο της κυκλοφορίας κατά τη διάρκεια εκτάκτων περιστατικών, δυσμενών καιρικών συνθηκών ή άλλων συμβάντων.
- (vi) Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται σε συνεργασία και με τις οδηγίες του Δημοσίου να καταρτίσει σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων, όπως:
 - αναστολή είσπραξης διοδίων σε περίπτωση ατυχήματος ή άλλης έκτακτης κατάστασης που απαιτεί άμεση αντιμετώπιση,
 - κλείσιμο του Έργου, σε τμήματα αυτού (μικρά ή μεγαλύτερα) μεταξύ κόμβων στη μία ή και στις δύο κατευθύνσεις,
 - εκδήλωση πυρκαϊάς σε όχημα εντός σήραγγας,
 - κάθε άλλη κατάσταση που η αντιμετώπισή της θεωρείται δικαιολογημένα αναγκαία από το Ελληνικό Δημόσιο για την ασφάλεια των Χρηστών και την προστασία του Περιβάλλοντος.

20.1.19 Στο τέλος κάθε εξαμηνιαίας περιόδου, ο Παραχωρησιούχος πρέπει να παρέχει στο Δημόσιο έκθεση με όλες τις εργασίες επιθεώρησης, συντήρησης, επιδιόρθωσης και τεχνικής βελτίωσης οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της προηγούμενης περιόδου στο ΚΕΠ. Η έκθεση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει επίσης και το πρόγραμμα δραστηριοτήτων των επόμενων δύο εξαμήνων.

20.1.20 Το Δημόσιο ή οποιαδήποτε εξουσιοδοτημένη από το Δημόσιο Αρμοδία Αρχή, έχει δικαίωμα πρόσβασης στο ΚΕΠ, ώστε να δύναται να διεξάγει επιθεωρήσεις όλων των ουσιαστών θεμάτων της λειτουργίας και συντήρησης του ΚΕΠ για όλη τη διάρκεια της Περιόδου Λειτουργίας και Συντήρησης, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης και του ελέγχου της απόδοσης του Παραχωρησιούχου σε σχέση με τις υποχρεώσεις του βάσει του παρόντος Άρθρου.

20.2 Αστυνόμευση - Σχέδια Δράσης για Αντιμετώπιση Ατυχημάτων

- 20.2.1 Μετά την υπογραφή της Σύμβασης, ο Παραχωρησιούχος οφείλει να έρθει σε επαφή με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, ώστε έγκαιρα να ρυθμίσουν από κοινού, με σχετική συμφωνία, τις υπηρεσίες αστυνόμευσης και πυρόσβεσης του Έργου. Ο Παραχωρησιούχος θα εξασφαλίζει και θα συντηρεί με δικές του δαπάνες τον εξοπλισμό και τις κατάλληλες εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης του απαραίτητου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας και της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Προσάρτημα 2 της παρούσας (άρθρο ΕΣΥ 2.6.2). Κάθε άλλη δαπάνη σχετική με την αστυνόμευση και πυρόσβεση (όπως λ.χ. μισθοδοσία προσωπικού, καύσιμα κλπ.) βαρύνει το Δημόσιο.
- 20.2.2 Η συμφωνία αυτή θα ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατόν και πάντως ένα μήνα πριν από την έναρξη της Περιόδου Λειτουργίας και Συντήρησης οποιουδήποτε τμήματος του ΚΕΠ, η δε συμφωνία αυτή θα έχει ρυθμιστικό χαρακτήρα χωρίς να δημιουργεί περαιτέρω υποχρεώσεις στον Παραχωρησιούχο, πέραν αυτών που προβλέπονται στα Εγχειρίδια Λειτουργίας και Συντήρησης.
- 20.2.3 Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να εξασφαλίσει την τεχνική αστυνόμευση του Έργου (επιθεώρηση, επισήμανση και αντιμετώπιση έκτακτων συμβάντων, απομάκρυνση οχημάτων, λήψη μέτρων ενημέρωσης των Χρηστών, διαχείριση κυκλοφορίας και συνδρομή στις Αρμόδιες Αρχές) με δικό του προσωπικό και μέσα.
- 20.2.4 Η αστυνόμευση του Έργου από την Ελληνική Αστυνομία είναι ανεξάρτητη από την τεχνική αστυνόμευση του Παραχωρησιούχου, η οποία και διατηρεί την αυτοτέλειά της, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- 20.2.5 Για τον σκοπό οργάνωσης της αντιμετώπισης ατυχημάτων ο Παραχωρησιούχος θα συντάξει Σχέδια Δράσης.
- 20.2.5.1 Τα Σχέδια Δράσης αποτελούν μέρος του Εγχειριδίου Λειτουργίας.
- 20.2.5.2 Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να καταρτίσει αναλυτικά / λεπτομερειακά Σχέδια Δράσης για κάθε είδος / περίπτωση ατυχήματος. Τα Σχέδια Δράσης θα περιλαμβάνουν σαφείς οδηγίες για τις ενέργειες κάθε ατόμου, ομάδας ή υπηρεσίας σε περίπτωση ατυχήματος, ή έστω και κινδύνου ατυχήματος. Τα Σχέδια Δράσης θα περιλαμβάνουν προσωπικό του Παραχωρησιούχου, όσο

και των εμπλεκόμενων άλλων Υπηρεσιών Έκτακτης Ανάγκης.

- 20.2.6** Τα Σχέδια Δράσης θα περιλαμβάνουν και τα ακόλουθα :
- (i) Είδος/πλήθος κινητοποιημένων μέσων (π.χ. ασθενοφόρων, περιπολικών, πυροσβεστικών / διασωστικών οχημάτων, κλπ.) και ομάδες προσωπικού κατά περίπτωση.
 - (ii) Οδηγίες είδους ομάδων διάσωσης, απεγκλωβισμού και τρόπου παροχής πρώτων βοηθειών.
 - (iii) Τρόπο προσπέλασης ατόμων και μέσων στη θέση ατυχήματος.
 - (iv) Αναγκαίο εξοπλισμό για τις ανωτέρω ομάδες.
 - (v) Διάρθρωση του Έργου σε περιοχές ευθύνης των ομάδων.
- 20.2.7** Τα Σχέδια Δράσης θα επικαιροποιούνται και εκσυγχρονίζονται από τον Παραχωρησιούχο όπως εκάστοτε ευλόγως απαιτείται (π.χ. σε περιπτώσεις εκσυγχρονισμού των συστημάτων τηλεπικοινωνιακής σύνδεσης, ή μεταστέγασης των αρμοδίων Υπηρεσιών, ή εκσυγχρονισμού μέσων / υλικών πυρόσβεσης, βάσει της εμπειρίας που αποκτάται σταδιακά κλπ.).
- 20.2.8** Τα Σχέδια Δράσης, όπως επικαιροποιούνται θα πρέπει να υποβάλλονται προς έγκριση στο Δημόσιο και στις Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης. Η προθεσμία προς έγκριση ορίζεται σε τριάντα (30) ημέρες από την υποβολή τους. Σε περίπτωση που η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, τα Σχέδια Δράσης τεκμαίρονται εγκριθέντα και υποχρεώνουν και τις Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης.

20.3 Εγχειρίδιο Λειτουργίας ΚΕΠ

- 20.3.1** Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να συντάξει και παραδώσει λεπτομερές και πλήρες Εγχειρίδιο Λειτουργίας ΚΕΠ, με τις οποιεσδήποτε επιρροές του στα έργα Τ.Ε. σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρούσα Σύμβαση. Το Ελληνικό Δημόσιο δεσμεύεται ότι άμεσα μετά την υπογραφή της παρούσας οι Αρμόδιες Αρχές θα συνεργαστούν με τον Παραχωρησιούχο για την σύνταξη, ολοκλήρωση και έγκριση του Εγχειριδίου Λειτουργίας του ΚΕΠ.
- 20.3.2** Το Εγχειρίδιο Λειτουργίας πρέπει να περιλαμβάνει για κάθε κατηγορία ή είδος έργου και κυρίως των σηράγγων:
1. Τα Σχέδια Δράσης τα οποία θα πρέπει να είναι αναλυτικά / λεπτομερειακά.

2. Λεπτομερείς διαδικασίες (που θα αναπτυχθούν σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης για τη λειτουργία του ΚΕΠ) και ιδίως όσον αφορά:
- (i) στη διαχείριση και ρύθμιση της κυκλοφορίας και των περιορισμών της κυκλοφορίας,
 - (ii) στις διαδικασίες αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών περιλαμβανομένων, σε περίπτωση ατυχήματος, των διαδικασιών κλεισίματος λωρίδων κυκλοφορίας, με εξειδίκευση στις περιοχές των σηράγγων,
 - (iii) την ασφαλή λειτουργία του ΚΕΠ και την ασφάλεια των Χρηστών, των υπαλλήλων του Παραχωρησιούχου και των επιτρεπομένων επισκεπτών του ΚΕΠ σύμφωνα με τους Κανονισμούς Υγιεινής και Ασφάλειας,
 - (iv) στην επιβολή, είσπραξη, λογιστική ρύθμιση και καταγραφή διοδίων,
 - (v) στη στελέχωση των σταθμών διοδίων,
 - (vi) τη διάταξη των σταθμών διοδίων,
 - (vii) τις διαδικασίες αυτόματης αναγνώρισης οχημάτων.
 - (viii) τα πορίσματα της Μελέτης Ανάλυσης Κινδύνων Σηράγγων και της Μελέτης Επικινδυνότητας Σηράγγων που υποχρεούται να εκπονήσει ο Παραχωρησιούχος σύμφωνα με το Άρθρο 20.1.6.

20.3.3 Το Εγχειρίδιο Λειτουργίας, συντάσσεται και υποβάλλεται σε 3 Φάσεις, κατά προϊούσα λεπτομέρεια και ακρίβεια:

- Α' Φάση: Υπεβλήθη από τον Παραχωρησιούχο με την Προσφορά του.
- Β' Φάση: Υποβάλλεται από τον Παραχωρησιούχο στον Ανεξάρτητο Μηχανικό το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από την Ημερομηνία Έναρξης Παραχώρησης, με κοινοποίηση αντιγράφου στο Δημόσιο και θα αφορά στα Υφιστάμενα Τμήματα του Έργου.
- Γ' Φάση: Για τα περαιωμένα Νέα Τμήματα του Έργου και για την έκδοση της Β.Π.Ε. θα υποβάλλεται στον Ανεξάρτητο Μηχανικό το ανωτέρω Εγχειρίδιο της Β' Φάσης συμπληρωμένο για τις ανάγκες του Νέου Τμήματος.

20.3.4

- (i) Μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής του Εγχειριδίου Λειτουργίας, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός θα κοινοποιήσει στον Παραχωρησιούχο και στο Δημόσιο τις παρατηρήσεις του αναφορικά με τον έλεγχο του Εγχειριδίου Λειτουργίας.
- (ii) Το Εγχειρίδιο Λειτουργίας που θα εγκριθεί, θα πρέπει να αφορά στα τμήματα που λειτουργούν ήδη ή πρόκειται να λειτουργήσουν.
- (iii) Το Εγχειρίδιο Λειτουργίας θα επικαιροποιείται, συμπληρώνεται και εγκρίνεται πριν από τη λειτουργία Νέων Τμημάτων και για το είδος του έργου, με ειδική αναφορά στις σήραγγες.

20.3.5 Μέσα σε προθεσμία δεκατεσσάρων (14) ημερών από την κοινοποίηση της ανωτέρω απόφασης του Ανεξάρτητου Μηχανικού, το Δημόσιο και ο Παραχωρησιούχος μπορούν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους στον Ανεξάρτητο Μηχανικό. Στην περίπτωση αυτή, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός οφείλει εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την τελευταία κοινοποίηση είτε να αποδεχτεί τις παρατηρήσεις είτε να εμμένει στην αρχική του απόφαση.

20.3.6 Η απόφαση αυτή του Ανεξάρτητου Μηχανικού είναι οριστική και δεσμευτική, εκτός εάν και μέχρις ότου ανατραπεί από την Επιτροπή Επίλυσης Διαφορών, κατόπιν προσφυγής του Δημοσίου ή του Παραχωρησιούχου κατά της απόφασης αυτής εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησής της.

Σε περίπτωση που ο Ανεξάρτητος Μηχανικός δεν εγκρίνει το Εγχειρίδιο Λειτουργίας, ή η Επιτροπή Επίλυσης Διαφορών αποφασίσει ότι δεν πληρούνται από το Εγχειρίδιο Λειτουργίας οι σχετικές Προδιαγραφές που αφορούν τη λειτουργία του Έργου, ο Παραχωρησιούχος θα πρέπει να το προσαρμόσει κατάλληλα με βάση τις παρατηρήσεις του Ανεξάρτητου Μηχανικού και να το υποβάλει εκ νέου στο Δημόσιο και στον Ανεξάρτητο Μηχανικό οπότε θα εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή οι διατάξεις του παρόντος Άρθρου.

20.4 Εγχειρίδια Επιθεώρησης και Συντήρησης ΚΕΠ και Τ.Ε.

20.4.1 Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να συντάξει και να παραδώσει λεπτομερή και πλήρη Εγχειρίδια Επιθεώρησης και Συντήρησης του ΚΕΠ και των Τ.Ε., σύμφωνα με την παρούσα. Το Ελληνικό Δημόσιο υποχρεούται να συνδράμει τον Παραχωρησιούχο, έτσι ώστε να καταστεί εφικτή η έγκαιρη συνεργασία και συμφωνία των εμπλεκόμενων Αρμόδιων Αρχών στην σύνταξη και έγκριση του Εγχειριδίων Συντήρησης.

- 20.4.2** Τα Εγχειρίδια Επιθεώρησης και Συντήρησης του ΚΕΠ και των ΤΕ πρέπει να περιλαμβάνουν:
- (i) τα Σχέδια Δράσης που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω,
 - (ii) οδηγίες και κατευθυντήριες γραμμές για την επιθεώρηση, την καλή λειτουργία, τη συντήρηση, τους συνήθεις ελέγχους και την αποκατάσταση βλαβών,
 - (iii) τη διαδικασία για την κατάρτιση χρονοδιαγράμματος εργασιών συντήρησης και επισκευής.
- 20.4.3** Το Εγχειρίδιο Επιθεώρησης και Συντήρησης ΚΕΠ συντάσσεται και υποβάλλεται σε τρεις (3) φάσεις, κατά προϊούσα λεπτομέρεια και ακρίβεια:
- Α' Φάση: Υπεβλήθη από τον Παραχωρησιούχο με την Προσφορά του.
- Β' Φάση: Υποβάλλεται από τον Παραχωρησιούχο στον Ανεξάρτητο Μηχανικό το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από την Ημερομηνία Έναρξης Παραχώρησης, με κοινοποίηση αντιγράφου στο Δημόσιο για τα Υφιστάμενα Τμήματα που είναι σε λειτουργία.
- Γ' Φάση: Υποβάλλεται από τον Παραχωρησιούχο στον Ανεξάρτητο Μηχανικό τρεις (3) μήνες πριν από την έναρξη λειτουργίας των τμημάτων με σήραγγες
- 20.4.4** Μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία υποβολής του Εγχειριδίου Επιθεώρησης και Συντήρησης ΚΕΠ, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός ελέγχει ότι πληρούνται οι Προδιαγραφές που αφορούν το Εγχειρίδιο Επιθεώρησης και Συντήρησης και κοινοποιεί τις θέσεις του στο Δημόσιο και τον Παραχωρησιούχο.
- 20.4.5** Μέσα σε προθεσμία δεκατεσσάρων (14) ημερών από την κοινοποίηση της ανωτέρω απόφασης του Ανεξάρτητου Μηχανικού, το Δημόσιο μπορεί να υποβάλει τις παρατηρήσεις της στον Ανεξάρτητο Μηχανικό. Στην περίπτωση αυτή, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός οφείλει εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την τελευταία κοινοποίηση είτε να αποδεχτεί τις παρατηρήσεις είτε να εμμένει στην αρχική του απόφαση.
- 20.4.6** Οι αποφάσεις αυτές του Ανεξάρτητου Μηχανικού είναι οριστικές και δεσμευτικές, εκτός εάν και μέχρις ότου ανατραπεί από την Επιτροπή Επίλυσης Διαφορών, κατόπιν προσφυγής του Δημοσίου ή του Παραχωρησιούχου κατά της απόφασης αυτής εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησής της.

- 20.4.7 Σε περίπτωση που ο Ανεξάρτητος Μηχανικός δεν εγκρίνει το Εγχειρίδιο Συντήρησης, ή η Επιτροπή Επίλυσης Διαφορών αποφασίσει ότι δεν πληρούνται από το Εγχειρίδιο Επιθεώρησης και Συντήρησης οι σχετικές Προδιαγραφές που αφορούν τη συντήρηση του Έργου, ο Παραχωρησιούχος θα πρέπει να το προσαρμόσει κατάλληλα και βάσει των παρατηρήσεων του Ανεξάρτητου Μηχανικού – που θα έχουν τη μορφή καταγραφής των ελλείψεων, και να το υποβάλει εκ νέου στο Δημόσιο και στον Ανεξάρτητο Μηχανικό, οπότε θα εφαρμόζονται και πάλι οι διατάξεις του παρόντος Άρθρου.
- 20.4.8 Το Εγχειρίδιο Επιθεώρησης και Συντήρησης Τ.Ε. θα υποβληθεί προς έγκριση το αργότερο τρεις (3) μήνες πριν από την ημερομηνία παράδοσης των Τ.Ε. στο Ελληνικό Δημόσιο σύμφωνα με το Χρονοδιάγραμμα Μελετών-Κατασκευών και η έγκρισή του αποτελεί τμήμα της διαδικασίας έκδοσης της Βεβαίωσης Περάτωσης Εργασιών της Περιόδου Μελετών – Κατασκευών. Όσον αφορά στο περιεχόμενο και τη διαδικασία έγκρισής του εφαρμόζονται οι διατάξεις των Άρθρων 20.4.2 – 20.4.7.
- 20.5 Οι διαδικασίες που περιγράφονται στο Εγχειρίδιο Λειτουργίας Κ.Ε.Π και στα Εγχειρίδια Επιθεώρησης και Συντήρησης του Κ.Ε.Π και των Τ.Ε πρέπει να είναι συμβατές, όπου αρμόζει, με το πρότυπο ISO 9001.
- 20.6 Ο Παραχωρησιούχος οφείλει να εξασφαλίσει ότι τα Εγχειρίδια θα επικαιροποιούνται τακτικά ώστε να ενσωματώνουν σύγχρονες τεχνικές εξελίξεις αναφορικά με την ασφάλεια. Οι επικαιροποιήσεις αυτές δεν θα πρέπει να υποβιβάζουν την λειτουργικότητα, το επίπεδο εξυπηρέτησης και την επιμέλεια στην συντήρηση του Έργου. Τα ενημερωμένα Εγχειρίδια θα πρέπει να υποβάλλονται αμέσως μετά την επικαιροποίησή τους προς το Δημόσιο και, εφ' όσον η επικαιροποίηση λαμβάνει χώρα εντός της Περιόδου Μελετών – Κατασκευών, και στον Ανεξάρτητο Μηχανικό.
- 20.7 Η έγκριση ή αποδοχή των Εγχειριδίων δεν απομειώνει την ευθύνη του Παραχωρησιούχου αναφορικά με τη λειτουργία και συντήρηση του Έργου.

21. Ευθύνη κατά την Περίοδο Εγγύησης ΚΕΠ

Κατά την Περίοδο Εγγύησης ΚΕΠ ο Παραχωρησιούχος εγγυάται την καλή κατάσταση και λειτουργία του ΚΕΠ, και έχει την υποχρέωση να αποκαθιστά με δαπάνες του ελλείψεις, ατέλειες, βλάβες ή ελαττώματα στο Κ.Ε.Π σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση και τις προβλέψεις του Εγχειριδίου Συντήρησης και είναι υπεύθυνος για την ασφάλειά του σε ό,τι αφορά τα δομικά στοιχεία και τον εξοπλισμό του (πλην της περιπτώσεως που αναφέρεται στο τέλος του Άρθρου 32.3 (ii)), δεν θα υποχρεούται όμως να αποκαθιστά βλάβες που έχουν προκληθεί από Ανωτέρα Βία ή εξ

υπαιτιότητας του Δημοσίου ή προσώπων στα οποία το Δημόσιο έχει αναθέσει την λειτουργία ή/και συντήρηση του ΚΕΠ.

22. Υποχρέωση Παραχωρησιούχου για άρση παραβάσεων κατά την διάρκεια της Περιόδου Λειτουργίας και Συντήρησης

- 22.1** Αν το Δημόσιο διαπιστώσει οποιοδήποτε ουσιώδες ελάττωμα, παράβαση και/ή μη συμμόρφωση του Παραχωρησιούχου με τις υποχρεώσεις του κατά τη διάρκεια της Περιόδου Λειτουργίας και Συντήρησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 20, θα ειδοποιήσει εγγράφως τον Παραχωρησιούχο (καθορίζοντας την φύση του ελαττώματος, της παράβασης ή της μη συμμόρφωσης και τάσσοντας εύλογη προθεσμία) ο δε Παραχωρησιούχος υποχρεούται, μέσα στην προθεσμία που ευλόγως θα ορισθεί από την Υπηρεσία, να άρει το ελάττωμα ή την παράβαση ή/και και να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις του με τρόπο που να ικανοποιεί την Υπηρεσία.
- 22.2** Αν ο Παραχωρησιούχος δεν συμμορφωθεί προς την υποχρέωση που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, το Ελληνικό Δημόσιο έχει το δικαίωμα να εκτελέσει το ίδιο, ή να εξασφαλίσει ότι θα εκτελεστούν, οι σχετικές απαραίτητες εργασίες σε βάρος του Παραχωρησιούχου.
- 22.3** Αν ο Παραχωρησιούχος δεν καταβάλει στο Ελληνικό Δημόσιο τα ως άνω έξοδα και δαπάνες μέσα σε περίοδο τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία που λάβει σχετική ειδοποίηση από το Δημόσιο, η οποία θα περιλαμβάνει λεπτομερή ανάλυση των εξόδων και δαπανών που προέκυψαν σχετικά, το Ελληνικό Δημόσιο θα έχει το δικαίωμα να ζητήσει την κατάπτωση της Εγγυητικής Επιστολής Λειτουργίας και Συντήρησης κατά το ποσό αυτό.

23. Ειδικές Ρυθμίσεις

- 23.1** Ο Παραχωρησιούχος δύναται να επιλέξει ως συμπληρωματικό του συστήματος του Άρθρου 25.1 (ούτως ώστε να δύναται να εξυπηρετούνται Χρήστες που δεν έχουν προμηθευτεί ηλεκτρονική συσκευή διέλευσης) την εγκατάσταση και πλήρως αυτοματοποιημένου συστήματος διαχείρισης διελεύσεων και είσπραξης διοδίων με ελεύθερη ροή οχημάτων (χωρίς δρύφρακτο - Free Flow system) που θα συνδυάζεται με σύστημα αναγνώρισης των πινακίδων κυκλοφορίας - license plate recognition για την καταγραφή των παραβατών καταβολής διοδίου. Τα έσοδα του Παραχωρησιούχου θα υπολογίζονται με βάση τις πραγματοποιηθείσες διελεύσεις από τις πύλες αυτές.
- 23.2** Το Δημόσιο θα συνδράμει τον Παραχωρησιούχο για τη χορήγηση σε αυτόν της απαιτούμενης άδειας χρήσης ηλεκτρονικών τεχνικών συσκευών για τη βεβαίωση της μη καταβολής από Χρήστες του ισχύοντος Διοδίου Τέλους σε οποιαδήποτε τύπου πύλη διοδίων, από την Αρχή Προστασίας Προσωπικών